

САВЕЗ ПЧЕЛАРСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА ЦРНЕ ГОРЕ

ПЧЕЛАРСТВО

2023.
ЦРВЕНА
МАТИЦА

БРОЈ
259

ГОДИНА XXI * ПОДГОРИЦА, АВГУСТ 2023. * ЦИЈЕНА 1€ * ЗА ЧЛАНОВЕ УДРУЖЕЊА БЕСПЛАТАН

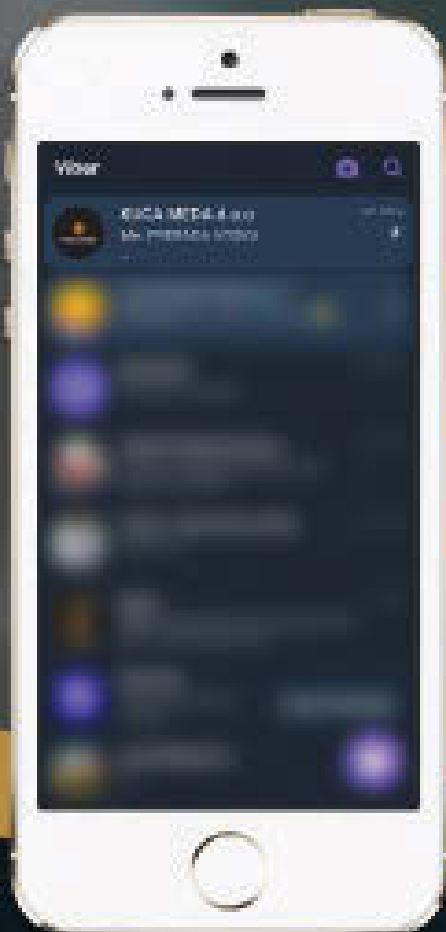

АМБАСАДОРКА УАЕ
У ЦРНОЈ ГОРИ
Њ. Е. НАБИЛА А. АЛШАМСИ
ПОСЈЕТИЛА
СПОЦГ И „КУЋУ МЕДА“

ISSN 1800-5411

9 771800 541000 >

kuća meda
WWW.KUCAMEDA.ME

PRIDRUŽITE SE VIBER GRUPI

Jednostavnim skeniranjem **QR koda** postajete član najbrojnije pčelarske Vajber grupe u Crnoj Gori.

Postani član Vajber grupe i prvi saznaj:

> JAVNI POZIVI I REGRESI

Pravovremeno ćemo vas obavještavati o svim Javnim pozivima i regresima vezanih za pčelarstva. Dijelićemo savjete i detaljne instrukcije, dokumentaciju i uputstva i na taj način ćete iskoristiti sve mnogobrojne benefite.

> PROMOTIVNI KATALOZI

Dijelićemo promotivni sadržaj cjelokupne ponude iz Kuće meda. Kreiraćemo kataloge sa najpovoljnijim cijenama i popustima. Obavještavaćemo vas o novim nabavkama.

> SVIJET PČELARSTVA

Nesebično dijelimo iskustva i savjete. Svi članovi grupe mogu komentarisati i učestvovati u raznovrsnim temama vezanim za pčelarstvo u Crnoj Gori.

POSTANI
ČLAN
SKENIRAJ
QR KOD

QR KOD možete skenirati sa bilo kojom aplikacijom za skeniranje QR kodova.

+382 68 844 333

@kucamedacg@gmail.com

Grbe bb, Danilovgrad Crna Gora

SADRŽAJ

AMBASADORKA UAE U CRNOJ GORI NJ. E. NABILA A. ALŠAMSI POSJETILA SPOCG I „KUĆU MEDA”	4
NA PRAGU NOVE PČELARSKE GODINE	6
CETINJE ČUVA SJEĆANJA PREDAKA	10
IZVRSNA PČELARSKA GODINA NA PODRUČJU OPŠTINE PLJEVLJA	14
ILINDANSKO DRUŽENJE NIKŠIĆKIH PČELARA ZA SVAKU POHVALU	18
PČELAR RATKO LEOVAC PRVI U NIKŠIĆU STAVIO U FUNKCIJU API KOMORU	20
VRSNI PČELAR IZ KOMANA ZDRAVKO RADULOVIĆ GOVORI O ROJENJU	22
U SJEVERNIM KRAJEVIMA CRNE GORE MEDVJEDI DESETKUJU PČELINJAKE	24
NAJVAŽNIJA BIĆA NA PLANETI	25

СИРУП И ПОГАЧЕ

У циљу благовремене набавке хране за пчеле, „Кућа меда“ ДОО наставља са програмом одложеног плаћања инвертног сирупа и погача за прихрану пчела. Процедура набавке је веома једноставна. Уз личну карту се потписује уговор и врши се договор о износу рате као и периоду отплате. Цијена једног паковања инвертног сирупа (бидон од 7 кг) је 6,00 еура. Сируп је размјере 2:1 у корист шећера. Цијена погача: класик 1,30 еура/ком; имуно актив 1,40 еура/ком. Интересовање пчелара за овај вид бенефита је велико, па се у погону Куће меда свакодневно произведе око хиљаду килограма погача. Уз овај сервис пружамо и могућност доставе у зависности од количине поручене хране за пчеле.

За све додатне информације можете нас контактирати на бр. тел.: 068 844 333.

IMPRESUM

PČELARSTVO
STRUČNO-INFORMATIVNI MJESEČNIK
IZDAVAČ: SAVEZ PČELARSKIH
ORGANIZACIJA CRNE GORE

Adresa: Grbe bb 81412 Danilovgrad,
Telefon: 069/941-505
e-mail: spocg@t-com.me
sajt: www.pcelarstvo.me

ZA IZDAVAČA:
Radule Miljanić

V.D. GLAVNOG I ODGOVORNOG UREDNIKA:
Branislav Kadić (067991226)
e-mail: ninaivlado@t-com.me

TEHNIČKI UREDNIK: Dragan Lučić

LEKTURA: Nataša Dajković

Redakcijski odbor „Pčelarstva“:
Danilo Vuković, Dragana Šutović,
dr Mirjana Bojanić-Rašović,
Marjan Plantak, mr Radoslav Bele
Zečević, mr Sanida Šabotić Adžović

POKROVITELJ:
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

Adresa redakcije:
Grbe bb, Danilovgrad;
ŽR 510-207440-72
CKB, Podgorica
Sa naznakom: Za SPOCG

ISSN 1800-5411

Rješenjem Republičkog sekretarijata
za informacije br. 285 od 11. 01.
2001. godine „PČELARSTVO” je
upisano u evidenciju javnih glasila
Crne Gore. Aktom Republičkog
sekretarijata za informacije 04/01-
355/2001. godine časopis je
oslobođen obaveza plaćanja poreza
na promet.

ŠTAMPA:
HKS SPEKTAR
PODGORICA

AMBASADORKA UAE U CRNOJ GORI NJ. E. NABILA A. ALŠAMSI
POSJETILA SPOCG I „KUĆU MEDA”

NAUKA I EDUKACIJA NAJBOLJI VIDOVI SARADNJE

Predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Njena ekscelencija ambasadorica Ujedinjenih Arapskih Emirata u Crnoj Gori, Nabila A. Alšamsi sa saradnikom, višim političkim istraživačem Dejanom Vukićem posjetili su 24. jula SPOCG i „Kuću meda”. Delegaciju resornog ministarstva činili su i državni sekretar Stevan Gajević, zatim načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju i IPA projekte Milena Vukotić te samostalna savjetnica za pčelarstvo u Generalnom direktoratu za poljoprivredu Dragana Štović i službenica za odnose sa javnošću u MPŠV Olivera Zeković. Tokom posjete predstavnici ambasade UAE razgovarali su sa predsjednikom Saveza pčelarskih organizacija Radulem Miljanićem i direktorom „Kuće meda” Vladimirom Radulovićem o dosadašnjim rezultatima, budućim planovima kao i izazovima u sektoru pčelarstva i ujedno se upoznali sa sadržajima „Kuće meda”. Predstavljeni su ne samo

ostvareni rezultati, nego i rad „Kuće meda” i njen značaj za razvoj i afirmaciju pčelarstva u svim crnogorskim sredinama. Skupa su obišli pogone za preradu i sterilizaciju voska, prodavnicu, liniju za punjenje i pakovanje, pametnu košnicu i pogon za proizvodnju hrane. Takođe, sagovornici su razmijenili mišljenja o radu SPOCG i problemima sa kojima se susrijeću u ovom sektoru.

Predsjednik Miljanić je objasnio da je crnogorski med naš brend, te da se sprovede sve neophodne analize da bi finalni proizvod od više vrsta meda sa raznih destinacija zadovoljio standarde, a prije svega ukuse potrošača. On ih je upoznao sa ličnom kartom SPOCG i podsjetio da broji 2490 registrovanih članova, koji posjeduju više od 8000 košnica. Među kapitalnim projektima koje je u minulom periodu Savez uspješno realizovao, Miljanić je izdvojio izradu Atlasa meonosnog bilja sa katastrom pčelinjaka.

Objekat „Kuće meda” je izgrađen prije osam godi-

na. Politika Saveza se od njegovog osnivanja temelji na stvaranju što boljih uslova za pčelarenje u svim krajevima Crne Gore jer je podneblje takvo da se može uspješno pčelariti na nadmorskim visinama od 10 do 1500 metara. Primarni cilj je da se zadrži kvalitet meda i suzbije siva ekonomija u ovoj oblasti – tačnije da se stane na put preprodavcima i falsifikovanom medu. Formiranjem DOO „Kuća meda”, omogućili smo bolju nabavku i prodaju opreme i time znatno olakšali proceduru kupovine, tj. svi pčelari su dobili servis usluga koji odlično funkcioniše, rekao je Miljanić i naglasio da je saradnja i partnerski odnos sa resornim ministarstvom na zavidnom nivou. Prvi čovjek SPOCG je u svom izlaganju pomenuo redovno objavljivanje časopisa „Pčelarstvo”, koji jednom mjesečno informiše pčelare i druge čitaoce o svemu što se radi i što se dešava u ovom sektoru, ističući da se aktivnosti Saveza finansiraju isključivo od članarina. Među nekim potrebama koje su na spisku Saveza, Miljanić je izdvojio neophodnost nabavke terenskog vozila za obilazak nepristupačnih lokacija, naročito na sjeveru zemlje.

Nj. E. gospođa Alšamsi je domaćinima skrenula pažnju na činjenicu da se u njoj zemlji poklanja velika pažnja proizvodnji zdrave ekološke hrane i navela primjer da tegla meda u njoj državi košta oko 150 eura. Inače, ona je već četiri godine u Crnoj Gori i dobro se upoznala sa našim običajima. Na kraju, iskazala je zahvalnost na dočeku i gostoprimstvu te izrazila podršku u daljim koracima na unapređenju pčelarstva kao izuzetno značajne djelatnosti.

Nakon veoma prijatnog razgovora, obostrano je konstatovano da se saradnja može prvo unapređivati u oblasti nauke i edukacije, tj. da potencijalni pčelari iz UAE jedno vrijeme borave u Crnoj Gori i pohađaju školu pčelarstva ili eventualno da se na tom planu nastava izvodi onlajn. Takođe, lijepu ideju je predočio direktor Radulović da uskoro uzvrate posjetu dragim gostima i ambasadi poklone jednu košnicu koja će krasiti njihovo dvorište.

B.K.

NA PRAGU NOVE PČELARSKJE GODINE

Većina, a naročito oni iskusniji pčelari, za avgust kažu da je prekretnica uoči nove pčelarske godine, s obzirom da se glavne paše uglavnom završavaju i pčele počinju pripreme za ulazak u zimu. To znači da bilo koja greška pčelara u tom mjesecu teško se kasnije može ispraviti. Za avgust pčelari kažu da je bezopasni ljetnji mjesec i ne treba se zavaravati da će pčele donijeti med za vrcanje, već pčelari treba da budu zadovoljni ukoliko ga donesu sebi za zimnicu. U avgustu treba svakom pčelinjem društvu dodati obogaćenu pogaču ili šećerni sirup. Prihranu pčela treba završiti do kraja avgusta jer u slučaju da nastave prihranu, matica će i dalje nastaviti sa zalijeganjem što nije preporučljivo pošto ciklus razvoja pčele traje oko 20 dana.

Ko nije obavio posljednje oduzimanje meda iz medišta do kraja jula, to će morati da uradi početkom avgusta. Ako med u plodištu potiče od medljike, treba ga izvrzati pošto nije dobar za prezimljavanje pčela. Poslije vrcanja meda, medišta treba ostaviti pčelama još nekoliko dana da ih očiste.

Savremeno pčelarstvo u pripremanju pčela za prezimljavanje preporučuje da nešto od zaliha meda u plodištu treba oduzeti. Osnovni razlog se odnosi na hranu pčelama u prvom dijelu zimovanja, dok još nema legla, a med od šećernog sirupa može u potpunosti zamijeniti cvjetni med jer za taj period hrana služi kao energent za stvaranje toplote i održavanje života pčela u klubetu. Kada su izvrzane posljednje količine meda iz medišta i kada su pčele očistile saće od ostataka meda, medište

se mora skinuti kako bi se pčelama omogućio pravilan raspored meda za zimovanje u plodištu i da bi zimsko klubeta zauzelo pravilan položaj. Ako se medišta ne skine na vrijeme, moguće je da pčele zimске zalihe razbacaju po svim ramovima u medištu zato što one instinktivno smještaju med iznad legla, odnosno iznad zimskog klubeta. Medni vijenci na plodišnim okvirima gdje ima legla moraju biti 10–12 cm ispod satonoša. Medišta, zavisno od područja ili regiona, skidaju se negdje početkom, negdje sredinom, a negdje krajem avgusta i to najviše zavisi od vremenskih i pašnih prilika.

KVALITETNA MATICA

Priprema pčelinjih društava za zimu najvažniji je pčelarski posao u avgustu. Jedan od elementarnih uslova za to je kvalitetna matica. Njeno leglo mora da bude kompaktno, zdravo i dovoljno brojno. Ne kaže se bez razloga „Dajte mi dobru maticu i daću vam pune kante meda“. Za tu staru izreku znaju svi pčelari. Samo dobre matice daju dobra i jaka pčelinja društva, a ona daju dobre prinose u pčelarstvu. Zato matice treba mijenjati kada to najmanje utiče na opadanje snage i produktivnost pčelinjeg društva. Zamjena matice pred pašu umanjuje medobranje od 13% do 23%. Zamjena starih i drugih loših matice mladim plodnim maticama u toku pašne, tvrde stručnjaci, umanjuje medobranje za 35%. Matica je duša pčelinje zajednice. Ukoliko su pčele, možda, već počele samozamjenu matice, tada nije potrebno dodavati novu, već samo pratiti stare u košnici i

provjeriti da li će nova matica ispravno nositi. Samozamjena je neophodna kada vidimo progrižene matičnjake, ili skoro razrušene, a naravno u slučaju otvorenih ili zatvorenih matičnjaka, što ukazuje da samozamjena matice tek počinje. Pčelari griješe ako mladu maticu ne dodaju u jako proizvodno društvo, već sa njom prave mali roj. To treba izbjegavati. Pri tome treba znati da je prijem matice jednak i kad se radi o malom ili velikom pčelinjem društvu. Postoje još dva uslova vrlo bitna za prijem matice. To su prihranjivanje pčelinjeg društva i mir nakon izlaska matice iz kaveza. Najveću grešku pčelari prave kad traže maticu nakon izlaska iz kaveza. Mlada matica je nemirna, usplahirena i hoće da poleti sa rama. Zato je ne treba tražiti, već samo izvaditi kavez i primaći ramove. Traženjem po ramovima, ona se uznemirava, a pogotovo ako je dugo i pretjerano zadimljavate. To ne treba raditi. Nakon desetak dana od dodavanja matice, treba izvaditi ram iz sredine i ako vidite jaja ili larve, odmah vratite ram jer su to jaja ili larve od dodate matice. To treba uraditi brzo i uz malo dima. Ukoliko pčelar ispoštuje i ova

dva uslova, prijem matice je sigurno uspješan u ogromnom broju slučajeva jer se nikad ne može garantovati da će prijem matice biti stoprocentan. Takođe treba znati da matice stare dvije godine stradaju tokom zime više nego mlade matice. Stručnjaci kažu da mladih matice tokom zime strada 0,2%, matica starih jednu godinu strada 2%, a matica starih dvije godine strada 10%. Izraženo u apsolutnim brojevima, statistički podaci potvrđuju istraživanja da od 1.000 matice tokom zime stradaju dvije mlade matice, 20 matice starih godinu, i 100 matice starih dvije godine.

VAROA I ZALIHE HRANE

Jedna od najvažnijih radnji u avgustu je da se pčelinja društva oslobode varoe jer ona u avgustu dostiže svoj maksimum u razvoju i ako se ništa ne preduzme, ovaj parazit zimskim pčelama skraćuje život i neće biti sposobne da odgoje prolječne mlade generacije, a društvo će uginuti. Druga važna stavka pčelara je obezbjeđivanje zaliha hrane pčelara, a slijedi i tretiranje pčela protiv varoe. U košnicu treba što prije postaviti ramove koji

će tu ostati preko zime i tek tada započeti konačnu dodatnu prihranu ako je neophodno. Pri ostavljanju velikih rezervi hrane, treba obratiti pažnju da li ima i praznog saća na kome će pčele radije zimovati nego na medu i stvoriti uslove da pčele krajem zime započnu leglo na ramovima sa puno meda, a ne odvojene od njih. Zato je dobro kod

LR i sličnih košnica u gornji nastavak prebaciti samo 2–3 rama sa leglom i većim vijencima meda, a ramove sa leglom bez meda ostaviti u donjem nastavku. Preporučljivo je da ramovi koji se stave u gornji nastavak ili koji su već tamo budu na mlađem i kvalitetnom saću. Uz njih treba staviti po ram sa polenom i medom ako ih ima u

SUVIŠNI RAMOVI

Krajem avgusta preporučljiv je zahvat prijeko potreban za prezimljavanje zajednica, a radi se na sljedeći način:

- izvaditi sve medne okvire za koje smatramo da bi bili zajednici višak te okvire u kojima se nalazi jako crni med i stare više od dvije godine;
- utvrditi stanje matice, legla, zaliha meda za zimu i peluda, te prema jačini zajednice odlučiti hoće li zajednica prezimiti na jednom ili dva nastavka;
- izvaditi matičnu rešetku i staviti hranilicu i, ako je potrebno, napraviti novi raspored saća;
- ako će zajednica prezimiti na jednom nastavku, medne okvire staviti na kraj, sa svake strane po dva, a do njih staviti po jedan okvir s peludom, dok će ostali okviri biti popunjeni leglom i mednim vijencem;
- ako će zajednica prezimiti na dva nastavka, u gornji nastavak staviti po dva do tri medno peludna okvira; ostali okviri moraju imati barem s gornje strane nešto meda, a donji nastavak treba da bude popunjen kao kod prezimljavanja u jednom nastavku.

donjem nastavku i uz njih još po neki ram sa medom sa svake strane kako bi med bio uz samo klube krajem zime. Krajnji ramovi u tom slučaju ne moraju da imaju mnogo hrane jer neće ni biti dostupni pčelama dok su u klubetu.

PLODIŠTE I SAĆE

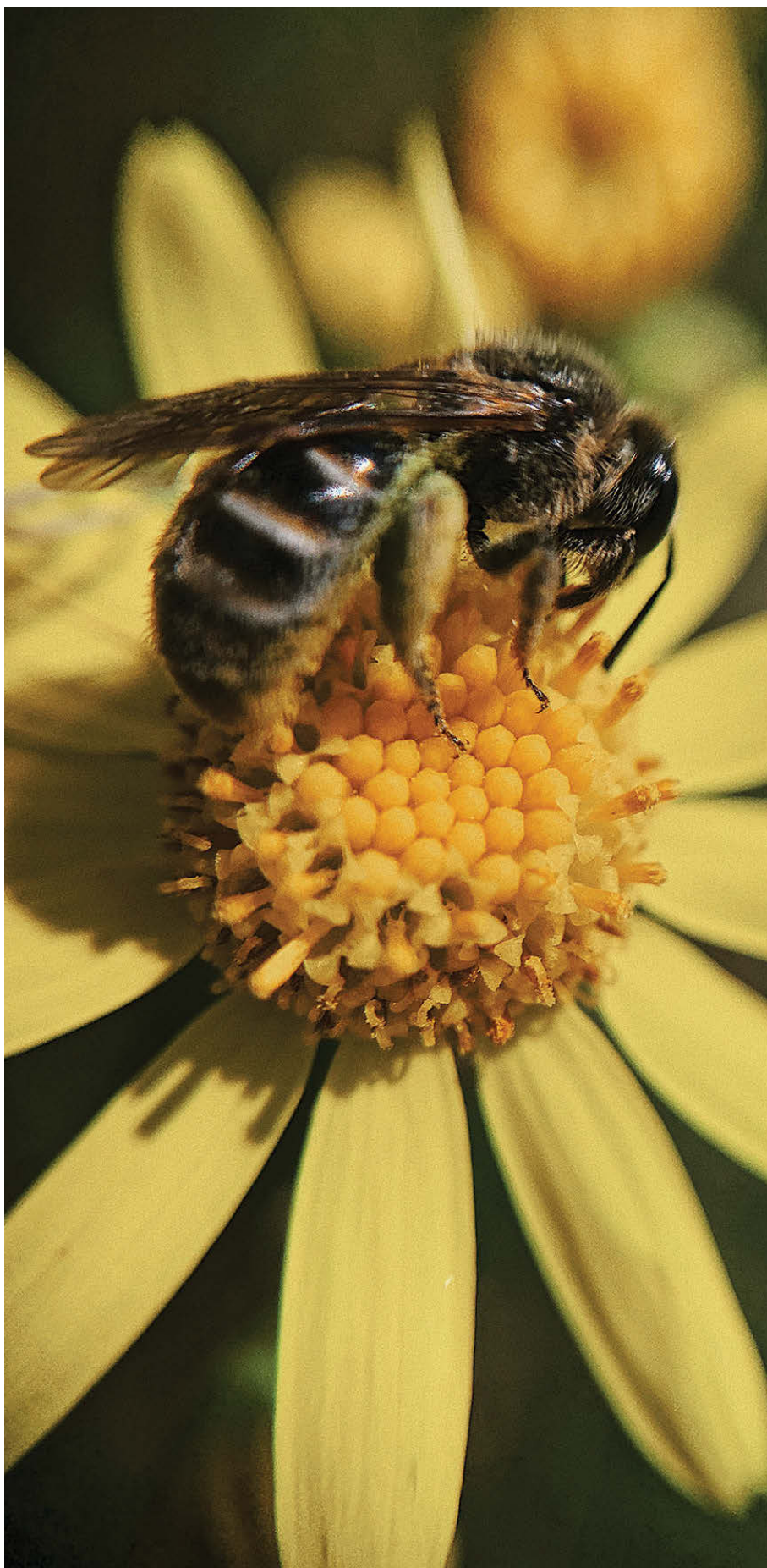
Kakav je raspored plodišta i saća pri zazimljavanju pčelinjeg društva, pitanje je koje zaslužuje posebnu pažnju. Kod DB košnice skidaju se polunastavci i zazimljuje se u plodišnom dijelu. Kod LR košnice postoji nekoliko varijanti pri zazimljavanju i to sa jednim nastavkom i jednom maticom, sa jednim nastavkom i jednim polunastavkom, sa jednom maticom, sa dva i tri nastavka, sa jednom ili dvije matice, sa dva nastavka i jednim polunastavkom i sa jednom ili dvije matice.

Krajem avgusta preporučljiv je jedan zahvat prijeko potreban za prezimljavanje zajednica, a radi se na sljedeći način. Izvaditi sve medne okvire za koje smatramo da bi bili zajednici višak te okvire u kojima se nalazi jako crni med i stare više od dvije godine, utvrditi stanje matice, legla, zaliha meda za zimu i peluda, te prema jačini zajednice odlučiti hoće li zajednica prezimiti na jednom ili dva nastavka, izvaditi matičnu rešetku i staviti hranilicu. Ako je nužno, napraviti novi raspored saća ukoliko će zajednica prezimiti na jednom nastavku, medne okvire staviti na kraj sa svake strane po dva, a do njih staviti po jedan okvir s peludom, dok će ostali okviri biti popunjeni leglom i mednim vijencem.

Ako će zajednica prezimiti na dva nastavka, u gornji nastavak staviti po dva do tri medno peludna okvira, dok ostali moraju imati barem s gornje strane nešto meda, a donji nastavak treba da bude popunjen kao kod prezimljavanja u jednom nastavku.

POJILICA, POGAČE I SIRUP

U avgustu treba treba održavati higijenu pojila i redovno mijenjati vodu. Posebnu pažnju treba posvetiti vodi u pčelinjaku. Pčele uvijek moraju

ZAMJENA MATICE

U pčelarskoj literaturi opisani su brojni načini dodavanja i zamjene matica. Evo jednog primjera kako to uraditi uspješno, jednostavno i bez velike filozofije, a sastoji se od 11 uslova.

1. Pčelinju zajednicu dovesti u takvo biološko stanje da očekuje i prihvati maticu, bez obzira na to bila ona sparena ili ne. Sa pčelama se ne može raditi ništa na silu, treba im dati ono što očekuju i to u određenom vremenu. One prihvataju samo ono što im treba.

2. Mlade pčele prihvataju maticu bez ikakvih problema, ali stare su uvijek neprijateljski raspoložene prema dodanoj matici. Zato u košnici u koju dodajemo maticu, mora biti pčela različite starosti.

3. Spoljni uslovi koji nepovoljno utiču na uspješno dodavanje matice: bespašno razdoblje; hladno i kišovito vrijeme; jake vrućine u doba dodavanja. Ako maticu i dodajemo po lošem vremenu, moramo obilno prihranjivati zajednicu i paziti da ne izazovemo grabež. Najbolje je upotrijebiti pogače.

4. Pčele najlakše prihvataju novu maticu ako u prirodi imaju i malu podražajnu pašu. Tada su starije pčele usredsređene na unos nektara i polena, a mlade obavljaju kućne poslove, pa i prihvataju maticu.

5. Pčelinja zajednica kojoj dodajemo maticu mora neko vrijeme biti bez nje. Što je to vrijeme duže (ali ne predugo), prihvatanje dodate matice je sigurnije, ali moramo paziti na izvučene matičnjake jer ako ostane samo jedan, uspjeha nema, ili ako u njoj postoji matičnjak bilo koje starosti. Zato prije dodavanja matice dobro provjerite ima li matičnjaka ili matica. Nemojte napamet dodavati maticu.

6. Pčelinja zajednica ni u kom slučaju ne prihvata dodatnu maticu ako se ona nalazi u zajednici, bilo sparena ili nesparena, ili ako u njoj postoji matičnjak bilo koje starosti. Zato prije dodavanja matice dobro provjerite ima li matičnjaka ili matica. Nemojte napamet dodavati maticu.

7. Ako pčelinja zajednica duže vrijeme nema maticu, tada se pojavljuju lažne matice. Pčelari često pokušavaju, bez ikakve intervencije, u takvoj zajednici da uzgoje mladu maticu, ali to im ne uspijeva. Često dodaju maticu u kavezu i tada ne postižu uspjeh.

8. Sada treba pronaći staru maticu i ukloniti je iz zajednice, te je potrebno pripremiti košnicu za dodavanje mlade matice u kavez. Taj posao treba obaviti bez velike nervoze i buke i sa što manje dima. Naime, ako se jako dimi i stvara velika buka, gotovo da je nemoguće pronaći maticu. Neiskusni pčelari i po nekoliko puta pregledaju okvir i ne pronađu maticu. Šta tada treba učiniti? Zatvoriti košnicu i nakon nekoliko sati pokušati ponovo.

9. Od vrste kaveza, takođe, zavisi uspjeh dodavanja, odnosno veličina pregrade za hranu pčela pratilja. Tu hranu uzimaju i pčele u košnici kada se doda matica u kavezu. Vrijeme tokom kojeg pčele u košnici pojedu tu pogaču i oslobode maticu izuzetno je važno i jako utiče na prihvatanje. Ako je taj rok kratak, dodavanje može biti neuspješno, ali ako je rok tri ili četiri dana, uspjeh je siguran, uključujući i sve navedene uslove.

10. Ako se matice dodaju pred nevrjeme ili u kasnu jesen, uspjeh će sigurno izostati.

11. Najvažniji postupak pri dodavanju matica je, ali ga pčelari radi jednostavnosti ne sprovedu ili to ne znaju, pustiti pratilje iz kaveza i maticu dodati samu. Zašto? Odgovor je jednostavan. Pratilje čuvaju svoju maticu i pružaju otpor pčelama u košnici, a kada je matica sama, pčele je hrane preko mrežice na kavezu i nema nikakve bojazni da neće biti prihvaćena.

imati dovoljne količine kvalitetne vode za razvoj i opstanak. Pčelari se često oslanjaju na prirodne izvore, koji su, ipak, nepouzdana – lako presuše u najnezgodnije vrijeme tokom dužih sušnih perioda i ljetnjih vrućina. Nedostatak vode izaziva začepljenje crijeva kod najmlađih pčela, koje se obilato hrane peludom i izlučuju matičnu mliječ za razvoj legla i ishranu matice. Vodom se vrlo često širi niz bolesti na pčelinjaku, posebno nozemoza zato pojilica mora osigurati stalni izvor vode i onemogućiti da se pčela u njoj utopi ili da u vodu dospije izmet pčela. Položaj pojilice u odnosu na košnicu mora biti stalan jer pčele teško prihvataju promjene. Pojilici u kojoj samo povremeno ima

vode pčele se nerado vraćaju. Najkvalitetnija je pojilica od nerđajućeg lima. Higijenske pojilice od takvog materijala lako se čiste, osiguravaju lak pristup pčela vodi, poklopcem je voda zaštićena od izmeta, a onemogućuje pčeli da se utopi. Ima mehanizam za automatsko zatvaranje vode koja je lako dostupna pčelama.

Početkom avgusta iskusni pčelari dodaju svakom pčelinjem društvu oplemenjenu pogaču i počnu da im daju šećerni sirup sa dodatkom rastvora kobalt-hlorida (jedan mililitar rastvora na jedan kilogram šećera) i to u odnosu 1:2 (na jedan kilogram šećera dva litra vode) ili 1:3, što zavisi od toga da li u pčelinjem društvu ima

više ili manje polena. Što u šećernom sirupu ima više vode, pčele će više unositi polen. Ako se u to vrijeme ide sa gušćim sirupom (1:1 i gušći), pčele će obavezno blokirati maticu medom koji će deponovati u predjelu legla. U ovom periodu dobro je davati pčelinjim društvima i sljedeći oplemenjeni sirup: u jedan litar šećernog sirupa 1:1,5 (na jedan kilogram šećera 1,5 litar vode) doda se po 1–1,5 gram svježe sakupljenog polena (dobro samljevenog i prvo rastopljenog u malo vode) kao i rastvor kobalt-hlorida (jedan mililitar rastvora na jedan kilogram šećera).

izvor:
pčelarska literatura i sajтови

U CRNOGORSKOJ PRIJESTONICI ODRŽANA 26. PETROVDANSKA IZLOŽBA PČELINJIH PROIZVODA I OPREME

CETINJE ČUVA SJEĆANJA PREDAKA

Izuzetna i po mnogo čemu reprezentativna manifestacija „Miris lipa i meda”, počašćena velikim brojem posjetilaca i uglednih zvanica održana je na Cetinju, kako tradicija nalaže, na Balšića pazaru 12. jula, 26. put zaredom. Tog dana okupilo se preko 30 izlagača iz svih krajeva Crne Gore. Stariji pamte Petrovdan obavezno sa priganicama i medom, ali i okupljanjem ispred manastira. Kulturno-umjetnički i zabavni program je otvorio predsjednik Pčelarskog društva Cetinje, Mitar Lagator koji se zahvalio svim gostima, prijateljima i pokroviteljima. Ovim povodom on je istakao da manifestacija ima za cilj promociju najvrjednijeg bića na planeti, pčelinjih proizvoda i pčelara. Prisutnima je poželio da se osjećaju ugodno i da ponesu lijepe utiske iz crnogorske prijestonice.

PARTNERI

U svoje i ime Pčelarskog društva Cetinje, koje je osnivač i utemeljivač ove manifestacije, predstavnike lokalne uprave i zamjenicu gradonačelnika gđu. Anu Novović sa saradnicima te direktora Direktorata u MPVŠ Marka Radonjića, savjetnicu Draganu Štović, predsjednika SPO CG Radula Miljanića i sve prisutne pozdravio je Mitar Lagator. Među gostima bili su i predstavnici pčelarskih udruženja Nikšić, Podgorica, Berane, Bijelo Polje i Danilovgrad.

Svi zajedno ovu našu manifestaciju činimo bogatijom i uspješnijom. Kao domaćin dužnost mi je da zahvalim pokroviteljima, tj. Opštini, Turističkoj organizaciji našeg grada, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodopri-

vrede, mikrokreditnoj organizaciji Alter Modus i „Kući meda“. Cilj našeg okupljanja svih ovih godina je promocija i afirmacija pčelarstva i pčelinjih proizvoda kako u Prijestonici tako i čitavoj Crnoj Gori i regionu, rekao je Lagator uz iskrenu dobrodošlicu svima sa željom da ponese lijepe utiske sa Cetinja. Tako je i bilo!

Takođe njima se obratila i predstavница lokalne uprave, zamjenica gradonačelnika Ana Novović, koja je kazala da je Prijestonica uvijek spremna da izađe u susret pčelarima.

Gradsku upravu raduje činjenica da pčelarstvo okuplja sve više mladih ljudi koji u ovom zanimanju vide razvojnu i egzistencijalnu šansu. Iz tog razloga lokalna uprava je stimulisala tri mlada pčelara, dodijelivši im vaučere od po 500 eura. Zato je Prijestonica Cetinje kao posvećen partner svima koji žele da se dokazuju u praksi, a trudeći se da obezbijedi adekvatnu podršku Udruženju pčelara Cetinja i u cilju unapređenja ove važne grane poljoprivrede, i ove godine novčano stimulisala vrijedne i ambiciozne sugrađane, koji su se odlučili da pokrenu sopstveni biznis, istakla je Novović i poželjela im dobre rezultate u ovom interesantnom, ali veoma zahtjevnom i odgovornom poslu.

SEKTOR ZA PRIMJER

Za državnog sekretara u direktoratu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Marka Radonjića predusretljivi i ljubazni domaćini uz nesebičnu podršku Organizacionog odbora, i ovoga puta su bili na visini zadatka.

Čestitam svima koji su na bilo koji način učestvovali

u pripremi i realizaciji 26. po redu tradicionalne pčelarske manifestacije „Miris lipe i meda“. Posebno mi je drago što je i ove godine ova jedinstvena smotra pčelinjih proizvoda i pčelarske opreme privukla brojne izlagače koji su vrijedno radili uprkos lošim vremenskim uslovima. Ova, kao i druge pčelarske manifestacije, koje uspješno sprovodimo u djelo važne su za pčelare jer pružaju priliku za uspostavljanje bliže saradnje između pčelara, pčelarskih udruženja kao i efikasniju povezanost proizvođača. Prije svega to je prilika da pčelari plasiraju dio svog proizvodnog asortimana i da potrošačima približe ideju o kvalitetnom crnogorskom medu i njegovoj važnosti za zdravlje ljudi, rekao je Radonjić i naglasio da pčelarstvo kod nas ima dugu i bogatu tradiciju, te da predstavlja značajnu oblast kojoj se poklanja puna pažnja. Prema njegovom kazivanju resorno ministarstvo, kreirajući brojne podsticajne mjere, pomaže sektor pčelarstva. Ove godine smo opredijelili značajnu podršku za ovaj sektor, najveću do sada. Modifikovali smo određeni broj mjera kako bi omogućili pčelarima da što lakše dođu do podrške. Nadamo se da ćemo na ovaj način doprinijeti daljoj afirmaciji pčelarstva, doprinijeti podizanju svijesti o značaju pčela, i podstaknuti mlade ljude da drugačije gledaju na pčelu i počnu da se bave pčelarstvom. Lijepo je vidjeti ovoliko ljudi koji žele da daju doprinos ovoj manifestaciji i samom pčelarstvu. S pravom možemo da kažemo da je sektor pčelarstva prepoznatljiv po kvalitetu i postao je jedan od sektora u poljoprivredi koji doprinosi rastu konkurentnosti. O pčelarstvu se ne misli više kao o hobbiju, nego o važnom sektoru poljoprivrede koji sve većem broju pčelara donosi značajne prihode. Pokrenuli

SLAĐANA SJEKLOČA: KOŠNICE I ROJEVI SU PRAVO MALO BLAGO

Slađana Sjekloća je po struci profesorica engleskog jezika i književnosti, a po zanimanju koordinatorka za međunarodnu saradnju i bibliotekarka u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“ na Cetinju. Sa ponosom ističe da je čitav život vezala za selo i prirodu jer je još od djetinjstva školske odmоре provodila mimo urbanih sredina, u zavičajima svojih roditelja u Dobrskom Selu, kod Cetinja, ili u mjestu Podborovi, u blizini Pljevalja.

Oduvijek sam bila očarana ljepotom prirode i živopisnim lokacijama na kojima sam imala privilegiju da boravam i da budem dio tog divnog ambijenta. Živim sa momkom Demirom, sa kojim dijelim i ljubav prema pčelarstvu. Svjesni blagotvornosti pčela i njihovog značaja za okolinu koja nas okružuje, sa velikim entuzijazmom učlanili smo se u cetinjsko udruženje pčelara. Zahvaljujući nesebičnoj podršci i razumijevanju predanog rukovodstva, ja sam dobila vaučer u vrijednosti od 500 eura kao, moram priznati, neočekivani stimulans i priliku da zajednički lakše krenemo u našu pčelarsku misiju. Uz literaturu i internet, savjetujemo se sa iskusnim pčelarkama i pčelarima i usvajamo njihova znanja i preporuke. Tako planiramo i da nastavimo. Košnice i rojevi koje smo dobili na poklon naše su pravo malo blago. Kažu da je u svemu najteži početak, a naš pionirski poduhvat u ovom poslu umnogome je olakšan ovim dragocjenim poklonom Udruženja pčelara Cetinje, na kojem smo mu izuzetno zahvalni. Vjerujem da ćemo se ostvariti kao mladi pčelari, čija je najveća želja da kroz i po sebe koristan način makar malo doprinesemo opstanku vrijednih i nezamjenjivih bića na planeti. Košnice smo stacionirali u Dobrskom Selu, koje je poznato po obilnoj i raznovrsnoj paši i povoljnim uslovima za razvoj pčelarstva, rekla je Slađana, ne krijući zadovoljstvo na račun novog hobija i budućih aktivnosti koje očekuju nju i njenu jaču polovinu u pčelinjaku. Takođe, ona je izrazila želju da bi rado pohađala i školu pčelarstva, koju organizuje SPOCG i koja je već iznjedrila jednu generaciju mladih i ambicioznih pčelarki i pčelara.

Bilo koji vid edukacije je dobar i koristan s obzirom na to da i oblast pčelarstva zahtijeva korišćenje savremenih tehnologija. Jednostavno treba ići ukorak sa modernim načinima pčelarenja ukoliko želimo da imamo odlične prinose i proizvodimo kvalitetan med po svjetskim standardima. Zato ću se rado vratiti u učionicu, naravno, ukoliko mi to dozvole porodične i poslovne obaveze, obećala je sa osmijehom naša vrijedna sagovornica koja često posjećuje i Kuću meda u Spuzi i odatle se snabdijeva pčelarskom opremom i priborom.

smo i realizovali brojne aktivnosti kako bi unaprijedili ovaj sektor. Prisutno je veliko interesovanje za sve segmente podrške koju smo ove godine opredijelili, što je veoma pozitivno. Potrudili smo se da omogućimo podršku za sve

inpute koji su neophodni za bavljenje pčelarstvom. Osim što realizujemo ovogodišnje agrobudžetske mjere, nastavljamo i sa školom pčelarstva. Nastava će se odvijati u Kući meda, pri čemu će pčelari imati mogućnost da

se adekvatno edukuju i dobiju stručnu kvalifikaciju na nivou neformalnog obrazovanja. Takođe planiramo i studijske posjete u nekoj od zemalja u kojoj je razvijeno pčelarstvo, kao i mnoge druge aktivnosti koji doprinose razvoju ovog sektora, podsjetio je Radonjić i obećao da će u narednom periodu nastaviti sa podrškom manifestacijama kao i novim projektima koji će doprinijeti razvoju i afirmaciji pčelarstva.

Lokalna uprava je dodijelila i tri vaučera od po 500 eura mladim pčelarima: Slađani Sjekloći, Vladimiru Martinoviću i Novici Jakić koji su odlučili da se ozbiljnije posvete ovom divnom zanimanju. Nakon zvaničnih obraćanja, članovi Kulturno-umjetničkog društva „Njegoš“ izveli su niz izvanrednih koreografija iz Stare Crne Gore dok je uz strune gusala narodni guslar Rajko Radović savršeno ispratio njihovu treperavost. Prisutne je naročito obradovao nastup razdraganih mališana iz JPU „Zagorka Ivanović“, koji su za svaku pjesmu, igru i recitaciju u kostimima veselih pčelica izmamili osmijehe uglednih zvanica i oduševljenih sugrađana. Manifestacija je trajala do kasnih popodnevni sati, uz dobro poznate melodije izvornih i narodnih pjesama naših vrhunskih interpretatora Tanje Šeter i Igora Đurovića

B.K.

ПРИНОСИ И ДО 30 КИЛОГРАМА ПО КОШНИЦИ

Пчелињак Мила Ђуровића у селу Новаковићи на Жабљаку дао изузетне приносе

Жарко Драгашевић, предсједник Пчеларског друштва „Матица“ у Пљевљима, каже да су пчелари овога краја задовољни овогодишњим приносима и да се надају добрим

приходима од меда.

Просјечан принос меда на многим пчелињацима у општини Пљевља је, према мојим сазнањима до сада, од 20 до 22 килограма меда по пчелињој заједници, а у

појединим данима дневни унос на неким пчелињацима је био и преко четири килограма, што је незапамћено у овим подручјима у претходних можда и 100 година. У другој половини јуна и јула медање је било изузетно обилно, што са становишта приноса ову годину убраја у рекордне.

Ипак, у погледу прихода у цјелини стање није тако добро јер се приходи очекују тек од половине пчелињих друштава. Наиме, како је била веома блага зима, била је велика потрошња хране због непотребне активности пчела. Потом је дошло веома кишовито прољеће тако да су пчелиње заједнице крајем маја и до прве трећине јуна биле у стању гладовања, а неријетко је било и угинућа. Због кише било је потом и много ројења, па и та друштва која су се ројила нијесу имала приносе.

Када се узме у обзир да сва оваква друштва која нијесу имала приносе чине око половине пчелињака, онда је просјечан принос по пчелињаку око 10 килограма по узимљеној пчелињој заједници, што и није неки нарочит резултат.

Ријетки су пчелари који су својим радом, знањем, искуством обезбједили да им сва или скоро сва друштва донесу натпросјечан принос, објашњава Драгашевић.

Он истиче да су бољи приноси били на каменитим теренима пљевљске општине, као што су села Црљенице, Црни Врх, Крће, гдје у обичним годинама, без довољно падавина, има мало меда, док су приноси били нешто мањи у долини Ђехотине, гдје су обично

највећи приноси, вјероватно због овогодишње превелике влажности.

Најбоље су по Драгашевићу прошли „селећи пчелари” који су се кретали од Подгорице до Жабљака и који су могли да обезбиједу пчелама три до четири паше и да два пута вртају мед.

Драгашевић наглашава да је потребно оставити пчелињем друштву довољно меда за преживљавање до прве паше, што је у пљеваљском крају најраније у априлу. Дакле, пчеле треба да преживе осам мјесеци, од почетка пчеларске године 1. августа до априла наредне године, на резервама меда које имају у кошници. Такође, када залихе меда у кошници буду испод 8 килограма, пчеле обустављају све активности. Због тога је потребно да се пчелама остави од 20 до 25 килограма меда по кошници (12 килограма за исхрану до првих прољећних паша и 8 килограма у случају потребе).

Онај пчелар који буде оставио ову количину меда може рачунати на нормалан развој пчелињих друштава у наредној пчеларској сезони. Нажалост, сматрам да ће бити мали број пчелара који ће оставити ове количине меда у кошницама, казао је Драгашевић.

Он је препоручио прихрану пчела шећером као припрему за зимовање, али не више од укупно 5 килограма шећера по друштву, јер шећер у умјереним количинама не оптерећује дигестивни тракт пчеле. Драгашевић се нада да ће општински секретаријат за привреду, као што је то било и до сада, помоћи набавку шећера за прихрану пчела и субвенционисати половину потребне количине по кошници, што је око 5 килограма. Такође, по мишљењу Драгашевића обавезно је одмах након вртања третирати пчеле препаратима против вароа.

Треба користити регистроване љекове против вароа и то два-три различита лијека, па једним лијеком извршити контролу ефикасности у односу на други, односно мијењати их јер вароа

временом развија отпорност на одређене љекове. Борба против вароа је један од основних задатака сваког пчелара јер вароа отвара врата свим другим пчелињим наметницима и обољењима, оштећујући пчелин хитински омотач и слабећи њене природне

просјечне приносе од 10 до 12 килограма по кошници. Најбоље је приносе донио дио пчелињака од око 30 кошница, које је Жарко селио у Подгорицу, у Тару, па у село Зекавице. Овај селећи дио пчелињака ће имати два вртања и приносе од 25 до 30 килограма

Жарко Драгашевић на пчелињаку у Подгорици – евиденција је обавезна

одбране, додао је Драгашевић.

БЕЗ ПРИХРАНЕ НА ЖАРКОВОМ ОРГАНСКОМ ПЧЕЛИЊАКУ

На пчелињаку Жарка Драгашевића (77) у Драгашима, на око 1.100 метара надморске висине (окружење је на око 1.450 метара), који је у органској производњи, стање је ове године тако добро да нема потребе за прихрањивањем.

Драгашевић има укупно око 110 пчелињих друштава од којих је већи дио стационаран и ту очекују

по кошници.

Жарко производи вишецвјетни планински органски мед из дјевичанског саћа, а на свом имању, ради побољшања пчелиње паше, посадио је 150 дријењака, 100 липа и 100 лијески, што топло препоручује и другим пчеларима.

Теоретски једна липа у одговарајућим условима може да донесе 100 литара нектара по сезони, што је право богатство за сваког пчелара, каже Драгашевић.

Он је на свом пчелињаку у Драгашима овог љета имао чак

и посјету медвједа, али срећом прошло је без веће штете – пострадала је само једна кошница.

КВАЛИТЕТ И КВАНТИТЕТ

Борко Клачар (41) пчелари већ осам година на породичном имању у Великим Краћама, на 15 километара од Пљеваља. Ове године просјек му је од 15 до 20 килограма меда по кошници, док су нека друштва дала и више од 25 килограма меда.

Он има око 60 кошница од чега 45 производних. Терен на којем Клачар пчелари је брдско-планински, кршевит, кречњачки на око 1.100 метара надморске висине.

На овом терену ако киша не пада неколико дана заредом, онда приноси нијесу добри, тако да је ова година била заиста погодна за пчеларење са дугим кишовитим, а онда и сунчаним периодима. Паша је првенствено ливада и нешта мало шуме, мада ја имам и воћњак, јабуке, шљиве и трешње, па има помало и воћне паше с прољећа. Веома сам задовољан квалитетом меда. Ово је једна од најбољих година, а била је једна и боља, чини ми се 2018. година, када је било доста медљике, подсјећа Борко.

Василије Боровић (57) пчелари са око 80 друштава која је ове године селио у село Лијеска, двадесетак километара од Пљеваља и са задовољством истиче да су приноси меда на његовом пчелињаку изнад очекивања. Паша на његовом пчелињаку је углавном ливадска. Василије пчелари око 15 година, а ова сезона једна је од бољих које памти.

Нијесам се надао на прољеће да ће то бити овако добро. Почетак године није обећавао због честих киша, ипак услови су се знатно поправили у јуну и јулу. Просјек на мом пчелињаку је двадесетак килограма по кошници, што чини ову годину натпросјечном. Задовољан сам квалитетом меда и количином, каже Боровић.

ДВА ВРЦАЊА НА ЖАБЉАКУ

ЈЕСТРОВИЋ: ЈЕДНА ОД БОЉИХ ГОДИНА

Бранко Јестровић (69) истиче да је просјек на његовом пчелињаку на Биочу, на педесетак метара надморске висине, покрај ријеке Мораче, око 15 килограма и да је ово једна од бољих година у претходних неколико.

Ипак, Јестровић, који је члан Надзорног одбора СПОЦГ, пчелари већ 40 година и каже да је имао знатно бољих година раније када је просјек био 20 килограма без сељења пчелињака, а једном је био и 30 килограма по кошници када је пчеларио у селу Рабитљу, крај Пљеваља.

Доста је било кише што је погодовало у веома топлом предјелу какво је Биоче. Медила је драча, али није медио пелим што нијесам очекивао, каже Јестровић.

*Бранко Јестровић
на Биочу са пуним
рамовима меда*

Млада рођака из Београда пчелара Василија Боровића показује рам меда са пчелињака у Лијесци

Борко Клачар задовољан приносима у Великим Крћама

Миле Ђуровић (63) пчелари већ три деценије и каже да је ово за њега вјероватно најбоља година што се тиче приноса. Он пчелари са око 60 друштава од чега је петнаестак на Жабљаку, у нетакнутој природи крај Рибљег језера и Ђавољег језера, док је други пчелињак у селу Бушње, а пчелињак на којем производи ројеве у Потрлици, насељу крај Пљеваља.

Како је почела година сви смо имали мало наде, али потом се показало да се оваква година дешава једном у три деценије. Приноси су на Жабљаку, у селу Новаковићи, били у просјеку од 25 до 30 килограма по кошници, а у Бушњима нешто мањи, гдје сам изгубио неколико друштава. На

Жабљаку сам имао чак два врцања у распону од двадесетак дана. Притом нијесам узео из кошнице све што сам могао и што обично ми пчелари узимамо. Пчеларим са ЛР кошницама и узимао сам само мед из једног наставка, дакле у два наврата, врцања, а оставио сам пчелама пуна два тијела, довољно да могу да презиме без прихране на ономе што су саме прикупиле. Сматрам да и оне имају од 25 до 30 килограма меда. Иначе, у просјечним и слабијим годинама ми пчелари знамо да им оставимо свега десетак килограма меда, истиче Ђуровић.

Главна паша на Жабљаку су биле двије врсте дјетелине, планинска главатица и дјетелина коју народ назива оскоруша,

дјетелина која расте у хумама. Уз дјетелине касније је цвјетала и трава сјеруша, што је све основа за Милов дурмиторски ливадски мед, за који истиче да је изузетног квалитета.

Уз то Миле производи и ројеве које продаје младим пчеларима, а ове године их је узгојио око 30.

Можда је сада мало касно за подјелу ројева у августу, али и ти ројеви, поготово они јачи, снабђени су себе медом да могу да безбједно презиме и у случају да их не продам. Све је другачије када дође једна оваква фантастична година – када се коначно наш рад исплати, наглашава Ђуровић.

М. Т.

ILINDANSKO DRUŽENJE NIKŠIĆKIH PČELARA ZA SVAKU POHVALU

Restoran „Kastel”, koji se nalazi u neposrednoj blizini saobraćajnice prema Trebinju, 2. avgusta je bio mjesto tradicionalnog ilindanskog druženja pčelara Nikšića, gdje se okupilo zajedno sa gostima preko šezdeset pčelara. Raspoloženje je bilo izuzetno, a kako i ne bi kada su nikšićki pčelari dočekali, dugo po prinosima, očekivanu godinu. Skup je zato protekao u dobroj atmosferi, pa su svi prisutni sa ovog druženja raspoloženi pošli svojim kućama, a slavljenički meni kod vrsnog ugostitelja i vlasnika restorana Peka Kilibarde bio je po meraku.

Miodrag Mićo Radulović, predsjednik pčelarske organizacije Nikšić, kratko se obratio prisutnima: „Dozvolite da vas sve pozdravim povodom tradicionalnog dana naših pčelara, sa željom da nam ovaj ilindanski susret protekne u lijepom raspoloženju i druženju. Zadovoljstvo je time veće što su prinosi meda bili veoma dobri. Pozdravljam naše drage goste: predsjednika SPO Crne Gore Radula Miljanića, potpredsjednika Opštine Nikšić Arsenija Lalatovića, direkto-

ra „Kuće meda” Vlada Radulovića, predstavnike prijateljskih pčelarskih organizacija, dvije iz Podgorice, pa Cetinja, Berana, Danilovgrada i Šavnika, narodnog guslara Milana Vujovića, i predstavnike sredastava informisanja, kazao je Radulović.”

Prisutnima se potom obratio Radule Miljanić sljedećim riječima: „Čestitam

nikšićkim pčelarima njihov dan, uz pohvalu što održavaju ovo tradicionalno okupljanje na zadovoljstvo i gostiju i uzornih domaćina iz grada pod Trebjesom. Dočekali ste ovu pčelarsku godinu koja je kod vas po prinosima bila iznad očekivanja. Slično je bilo i na sjeveru, dok je na Primorju bilo nešto lošije. Kako su prinosi dobri sada fali

ambalaže i to je dobro. Nadam se da će nas ovakvi i slični „slatki problemi“ pratiti i ubuduće, te da će i plasman biti na zavidnom nivou, to jest da će odlični prinosi završiti kod potrošača. Takođe, lijepo je čuti kako pčelari sarađuju sa lokalnom upravom, pa na kraju želim da vam svaka naredna godina bude slična ili bolja od ove.”

Arsenije Lalatović, potpredsjednik Opštine Nikšić je izrazio zadovoljstvo što je u prilici da učestvuje na ovom tradicionalnom druženju pčelara. Napomenuo je da će u lokalnoj upravi grada imati iskrenog partnera i otvorena vrata za svaki vid komunikacije i saradnje.

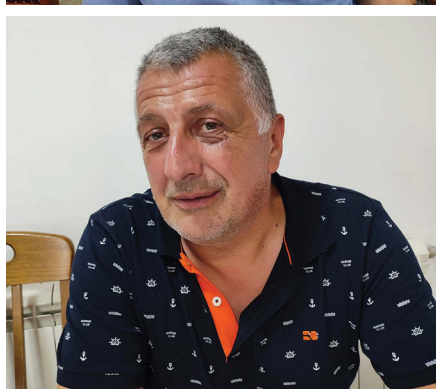
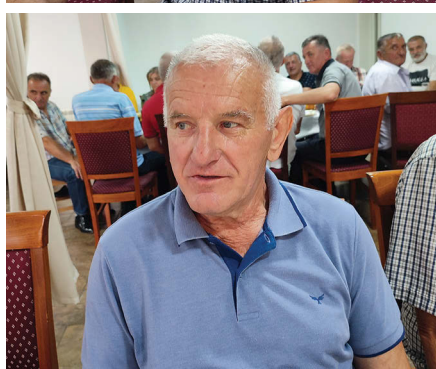
U ime gostiju na dočeku se zahvalio Mirko Ščepanović iz Podgorice, koji je, kao mnogo puta do sada, potencirao slogu među pčelarima. „Mi se ovdje osjećamo kao u svojoj kući. Bitno je da se družimo, a godina nas je prijatno iznenadila količinom izvrcanog meda. Prisustvo predstavnika lokalne uprave na ovom skupu potvrđuje kako se cijene nikšićki pčelari. U dobru da se gledamo u skorim narednim druženjima”, dodao je Ščepanović.

Uvijek kada su ovakva druženja na dnevnom redu razgovara se na razne teme, ali svakako najviše o prinosima u pčelinjaku. U priči sa onima koji danima druguju sa pčelama, čitaoci našeg časopisa mogu vidjeti kako su neki pojedinci zadovoljni ostvarenim rezultatima. Različite lokacije na periferiji Nikšića su obuhvaćene, ali se stiče utisak da se nigdje nije podbacilo sa prinosima meda. Potvrđiće to naredna izlaganja pčelara, počev od Brestica, Duge, Lukova, Banjana do Bogetića.

Boro Perović iz Brestica (MZ Trubjela) stacionarno pčelari. Sa tridesetak društava, od čega dvadesetak proizvodnih, imao je prosjek od 18 kg po društvu. Zadovoljan je, mada nije uspio spriječiti veliko rojenje.

Dr Dušan Martinović je sa svojih oko osamdeset društava, od čega nešto više od polovine proizvodnih, imao bogatu berbu meda, nikad bolju. Prosjek je bio oko 20 kg po košnici. Do početka maja su bile u Gornjem Polju, a kasnije u Dugi.

„Proljeće nije obećavalo, bilo je

dosta kišnog perioda ali su i tada radile. Nijesu se rojile. Držao sam ih pod kontrolom, na vrijeme sam ih proširio dodavanjem nastavaka”, kazao nam je Martinović.

Nije bilo davno kada se Olja Krivokapić iz Lukova, kao mlada pčelarka, odlučila na druženje sa vrijednim insektima. Brzo je ušla u tajne novog hobija i sada sa zadovoljstvom ostvaruje dobre prinose i kvalitet meda na visokom nivou. „Mojih tridesetak društava su bila u lukovskim selima Ivanju i Vučju. Na vrijeme sam izvršila razrojavanje i imala samo jedno puštanje. Prihod je bio visok, od 15 do 25 kg po proizvodnom društvu”, rekla nam je Olja.

Milan Kilibarda stacionarno pčelari u Dolovima Dukat (Banjani)

„Ovo je za mene od kada pčelirim najbolja godina, poslije 2013. Uspio sam sačuvati društva od rojevog nagona, pa se nijedna nije ispušala. Godina nije ništa dobro nagovještavala, ali i pored kiše kad nije bilo sjevernog vjetrova, sve se pozitivno desilo. Pčele su uspjele odraditi svoj posao”, kazao nam je Kilibarda.

Branko Dorongić iz Bogetića je svoj uljanik 1. juna preselio u Dubrovsko iznad Šavnika. Kaže da odavno nije imao bolje prinose, prosjek 20 kg po društvu. Ima skoro pedeset društava, od čega 35 proizvodnih. Rekao nam je da nije ovog puta mogao spriječiti rojevi nagon, mada to godinama drži pod kontrolom.

Opšti utisak je, kako nam reče Ratko Aleksić, sekretar pčelarske organizacije, da su nikšićki pčelari dobro edukovani, da prate i čitaju literature, da prisustvuju sajamskim izložbama i stručnim predavanjima, da su u toku sa svim što se radi u savremenom pčelarenju. Zato ovako dobri prinosi nijesu iznenađenje. Većina pčelara je razočarana niskom otkupnom cijenom (9 eura), a u prodavnicama nema crnogorskog meda ispod 17 eura. Kvalitet meda sa nikšićkog područja je vrhunski, možda bez premca u Evropi, a to treba cijiniti. Možda bi o tom problemu trebalo povesti tematsku raspravu, bio bi neki opšti zaključak sa razgovora nikšićkih pčelara na današnjem ilindanskom druženju.

Pčelarska organizacija Nikšić

PČELAR RATKO LEOVAC PRVI U NIKŠIĆU STAVIO U FUNKCIJU API KOMORU

Kada je prije četiri godine pošao u penziju, Ratko Leovac iz Nikšića je znao čime će se baviti. Bivši građevinar odlučio je da slobodno vrijeme provodi u društvu pčela, onoliko koliko je dovoljno da za kućne potrebe, potrebe uže i šire porodice, izvrca meda. Ipak, ono što je posebno privuklo pažnju ovog vrijednog penzionera i čemu se posebno, sa velikim zadovoljstvom i entuzijazmom posvetio, je izgradnja api komore u kojoj će se, kako kaže, liječiti ili im makar olakšati tegobe oboljeli od astme, bronhitisa, sinusa, uopšte respiratornih organa.

Sve sam saznao putem interneta. Čitao sam i slušao o api komorama koje se već dugu niz godina koriste u Sloveniji, a u zadnje vrijeme i u zemljama u okruženju, Bosni i Hercegovini, Srbiji, odnedavno i u Crnoj Gori. Kada sam saznao koje sve benefite ove komore pružaju, odlučio sam da na svom imanju, u okviru pčelinjaka, napravim jednu takvu. Do detalja sam se informisao i na koji način treba opremiti tu brvnicu kao i gdje mogu nabaviti potrebnu opremu kako bi sve funkcionisalo na najbolji mogući način. Nije bilo baš jednostavno jer se oprema može naći jedino u Sloveniji, u Mariboru, ali uspio sam, uz pomoć prijatelja, da dođem do nje. Komoru sam napravio od drveta, a u njoj se nalaze dvije košnice. Pčele nijesu uznemirene ni na koji način, niti se remeti normalan rad pčelinje zajednice. Da bi se koristio vazduh koji dolazi iz košnice, potrebno je uključiti ventilator koji vuče vazduh odozdo kroz inhalator dok korisnik drži masku na licu, kaže Leovac. Mislilo se i na one koji možda imaju alergiju, pa se u tom slučaju postavlja filter i na taj način upotreba je bezbjedna. Prema njegovim riječima, a opet, ističe da se o svemu informisao i sticao znanja putem interneta i stručnih časopisa, inhaliranje se preporučuje dva puta dnevno od 15 do 20 minuta, 5 do 7 dana.

Bilo bi najbolje, ukoliko je mo-

PIONIRSKI PODUHVAT ZA BOLJE ZDRAVLJE GRAĐANA

guće, inhalirati se jednom prije podne, a drugi put popodne. Volio bih, s obzirom da se u našoj zemlji veliki broj ljudi bavi pčelarstvom, da barem svaki drugi pčelar napravi jednu ovakvu komoru, makar za svoje potrebe jer je dokazano koliko dobro čine ljudima koji imaju problem sa respiratornim organima, ističe naš sagovornik i navodi primjer kada je njegova ćerka, nakon preboljele korone i nezgodnog kašlja nakon toga, poslije boravka u api komori pet dana po dva puta, osjetila veliko olakšanje i kašalj je prestao.

Nažalost, mi teško prihvatamo nešto novo, nepovjerljivi smo, rađe ćemo posegnuti za lijekovima, dodaje on.

Domaćinstvo našeg sagovornika se nalazi u Brezoviku, nedaleko od specijalne bolnice za plućne bolesti. Uređen prostor oko kuće dovoljno govori koliko on sa svojom suprugom Jelenom, penzionerkom, vodi računa o svakom detalju. Preko puta košnica nalaze se dva drijena, a ispod njih, u hladu, sto sa klupom i stolicama. Zelenilo oko njegovog imanja, raznovrsno cvijeće, zadovoljavaju potrebe vrijednih insekata, tako da, kako kaže Ratko, ne mora da ih seli radi paše.

-Nakon radnog vijeka, želio sam se baviti nečim korisnim. Nije me privlačilo držanje domaćih životinja, nijesam htio time opterećivati ni suprugu ni sebe, pa je lako prevagnula

odluka da se posvetim pčelarstvu. Ne težim za širenjem uljanika, imam desetak košnica, neka bude meda i pčelinjih proizvoda za porodicu, ja sam zadovoljan, kaže on i dodaje da je član Udruženja pčelara Nikšić,

ali nije (barem do sada) bio učesnik sajмова.

Pravim kvalitetnu medovaču kao i propolis kapi, koristeći domaću lozu, koju ja pečem. Kvalitet je izvrstan, a o ljekovitosti je suviše govoriti, dodaje Ratko.

Na kraju, vraćamo se priči o api komori koja za njega, kako kaže, nije predviđena za komercijalne svrhe.

Prošle godine sam počeo gradnju da bih je ove stavio u funkciju. Najviše bih volio da neko kome je potrebna inhalacija, nakon boravka ovdje, kaže da mu je pomoglo. Dolazila je nedavno jedna gospođa, učiteljica, sa majkom koja je imala bronhitis. Nakon pet dana, njena majka je prvi put zaspala bez aparata za kiseonik i zato smatram da je ovo stvarno dobra stvar. To mi je nagrada za uloženi trud. Zainteresovani mogu doći, ima prostora za parking, kapija u neposrednoj blizini komore je uvijek otvorena, i ne treba niko da se ustručava, naprotiv ove blagodeti poželjno je iskoristiti. Vjerujem da svi koji dođu, odavde će se zadovoljni i boljeg zdravstvenog stanja vratiti. Inhaliranje je najbolje s proljeća, kad ima najviše polena. Tada su mirisi najintenzivniji i tretman najbolje djeluje. Čitao sam da je efekat najkorisniji od marta do kraja avgusta, zaključio je Leovac.

G. M.

SELEKCIJA NEMA ALTERNATIVU

Samo nekoliko dana prije predaje materijala za štampu avgustovskog broja našeg časopisa, jedan od najboljih pčelara Katunske nahije Zdravko Radulović iz Komana poslao nam je fotografiju na kojoj se vidi kako hvata roj sa obližnjeg jasena. To je bio dovoljan povod da nam ukratko pojasni šta je rojenje i šta ono u suštini znači za pčelinju zajednicu.

I zaista sve bi se svodilo na manje-više fizički posao, da nije te „muke“, toga nagona, te želje za izlaskom, bolje rečeno produženjem svoje vrste. Može li se išta više reći na tu temu, a da nije napisano i opisano od strane Kulinčevića, Venera, Umeljica... Jedni kažu da to mora tako, pčele se umnožavaju, produžavaju vrstu, kao da ih pčelari ne umnožavaju i ne razrojavaju. Drugi kažu, ma „usko“ joj je bilo, nedovoljno prostora u košnici. Treći pak smatraju da nema paše i da su naišli kišni dani, izletnice ne izlaze nekoliko dana, gužva u košnici, mnogo nezaposlenih pčela. Četvrti kažu, ma bila matica koja leže 10–12 LR ramova i ne može je niko zaustaviti dok neki tvrde da je malo otvorenog legla u odnosu na zatvoreno leglo. I tako u krug, od aprila do Ilindana, zapaža Radulović.

BERIČET

Ali, vratimo se nakratko u 2007. godinu kada sam zbog bolesti oca, počeo da se susrijećem sa tim činom i tom pojavom. Stariji stričevi i strine su govorili: „Iha, biće beričeta, eno se roji pčela Žake Rašovoga.“ Okačila se na granu, dobro je nije visoko. Nema što, prihvatio sam to „zdravo za gotovo“. Stube na gotovo, penji se, savijaj grane, maži ulišta matičnjakom, pa onda tresi. Dobro je ako uđe „iz prve“. Nakon nekoliko dana, kada sam počeo sa prelistavanjem literature i gugljanjem, zaključih da i nije neki beričet. Od tada počinje moja borba sa tom pojavom. Prvi ogledni tretman po knjizi Veroljuba Umeljica sastojao se od jednostavne operacije koja je iziskivala postavljanje bijelog čaršava ispred podnjače, a zatim pronalaženje matice na ramu, uklanjanje svih matičnjaka sa ramova, spuštanje matice na podnjaču u prvi nastavak sa 2–3 rama mladog legla, dodavanje 5–6 satnih osnova i ostavljanje po jednog rama sa hranom i polenom u čoškove. Zatim sa ostalih ramova stresu se sve pčele na čaršav da se malo „proluftiraju“ i da se, ulazeći na leto, što više zadrže u nastavak kod matice. Logično, nema što, dok ne urade 5–6 satnih osnova i matica ih zaleže, dako je prođe. A onda postavih pitanje samom sebi da li zavisi sve od matice ili se ipak nešto pitaju i radilice odgajivačice. I zaista, zavisi i od njih, a evo i zašto. Imao sam često matice iz sopstvene proizvodnje iz Jenter aparata, koje su bile stare po dvije, tri, pa čak i četiri godine i imale leglo skoro kao prve sezone, gdje su radilice počinjale i zatvarale matičnjake, a „stara“

PRIRODNA POJAVA

Imajući sve ovo u vidu mislim da se radi o „rvenju“ sa procesima i prirodnim pojavama. Možda bi trebalo pokušati sa blagovremenom primjenom neke od sljedećih metoda:

- uzgoj, selekcija i nabavka matice koje nemaju izražen rojevi nagon;
- pravovremeno proširenje plodišnog i medišnog prostora čim „zabijeli“, a ne kada uveliko uradi zaperke;
- neophodna uposlenost radilica odgajivačica, što podrazumijeva da svakih 7–10 dana dodamo po jednu ili dvije satne osnove;
- nekad je dobro i korisno napraviti nukleus i oduzeti dva rama zatvorenog legla ako u košnici ima više od 10 ramova legla;
- skidanje matičnjaka kao krajnja mjera (posljedica) je mukotrpan posao i izvodljiv sa manjim brojem društava, mada može i tada da se potkrade neki „zamaskirani“ matičnjak ispod bočne letvice.

ih majka progrizala. Neko će reći da su htjele da je zamijene, ali se matica ne da tako lako. Mada, nekad matica zna da položi neko jaje u osnovu matičnjaka, iako nema namjeru da se roji, a onda to radilice iskoriste da „izvuku“ matičnjake. A nekad se desi da nađem matičnjak u trećem nastavaku ako sam, greškom ili svojom voljom (što bi moj pokojni tetak Žiće Filpović rekao), izvukao koji ram sa nektarom, koji ima koju larvu pri dnu rama. Ovo se dešava zbog toga što matica siđe malo u prvi nastavak, pa ne uspije da dobaci sa feromonima do trećeg nastavka.

Takođe, često se dešava da moje matice iz Jenter aparata (gdje se godinama prati i vrši selekcija u pogledu mirnoće, kvaliteta legla, nagona za rojenje, medobranja i izrade zaperaka) budu stare po tri do četiri godine i bez ulaska u rojevi nagon, sa samo nekoliko suvih osnova matičnjaka na svim ramovima. Profestor Kulinčević je govorio: „Selekcija, selekcija i samo selekcija.“ Uzgred ove matice se hrane od 4 do 8 dana sa rastvorom jedan kg meda u jedan litar vode plus polenska pogača sa medom. Nešto slično kao pogače što se distribuiraju preko udruženja. Teško mogu da stanu u postojeće kaveze za pakovanje jer su kao „krokodili“. Vener je to suzbijao dvomatičnim pčelarenjem i Sneglerovom pregradnom daskom, kao i rotacijom društava kada donje uđu u rojevi nagon. Nakon čaršava uveo sam kao pomoćno sredstvo i jednu spravu zvanu „male oštre makaze“, gdje sam onima koje se ne zaustave poslije prve intervencije, kidao krila i sebi davao prostora da prikasnim koji dan na sljedeći pregled. Poslije makaza bilo je slučajeva da u jesen i na proljeće nađem u košnici staru maticu bez krila i mladu maticu, a bilo je slučajeva da bude samo mlada matica. Isto tako bilo je i slučajeva da bude i dalje stara bez krila, a u 10% da ne bude nikakve matice.

Ukoliko dođe do rojenja kada su matici otkinuta krila, roj će se, nakon vitlanja u vazduhu ispred košnice, vratiti i zalijepiti na košnicu jer je stara matica pala ispred košnice zbog „kratkih krila“, pojasnio je Radulović.

B. K.

U sjevernim krajevima Crne Gore medvjedi desetkuju pčelinjake

Ogromni trud te poprilična materijalna i finansijska sredstva, koja, maltene, svi ozbiljni pčelari ulažu kako bi svojim familijama i veoma zahtjevnom tržištu obezbijedili kvalitetan med, po svemu sudeći nijesu im dovoljna kako bi preskočili sve prepreke do finalnog proizvoda. Ka tom cilju, varoa i druge štetočine, slaba paša i loši vremenski uslovi, kao i razne pčelinje bolesti iziskuju žestoku borbu vrijednih domaćina. Takođe, probleme su im u toku zimskog perioda pričinjavali i gotovo neprohodni putevi, zavijani skoro 20 dana, pa se s mukom dolazilo do uljanika i prehranjivale pčele. Međutim, ono što u posljednje vrijeme zabrinjava jedan broj pčelara ne odnosi se na prethodno rečeno. Probleme im pravi medvjed, najveći i najopasniji predator meda. To su slatkorani medvjedi koji sve češće posjećuju naseljena područja i pčelinjake, praveći nenadoknadvive štete uzornim domaćinima. U to nas je uvjerio i Dejan Vlahović iz zaseoka Maničevo, u Rovcima, na granici opština Kolašin i Podgorica, a fotografije i video-zapisi najbolje svjedoče o pohari ove zvijeri u njegovom pčelinjem raju.

Košnice uvijek stacioniram u neposrednoj blizini porodičnog doma jer smatram da su u naseljenom reonu i najbezbednije. Očigledno je da se više ne mogu osloniti na minula vremena jer se medvjedi (mada je ovo prvi slučaj u ovom kraju) više ne plaše ljudi i bez straha dolaze na „gozbu”, konstatuje naš sagovornik i ističe da bodljikava žica nije spriječila „posjete” šumskih „susjeda”, te sada mora da postavi čobanicu, i nada se da će ona uspjeti da zaustavi nove pohare. Takođe, on je bio prinuđen da

u večernjim satima na više mjesta pali vatre kako bi zaštitio ostatak pčelinjih društava. Prema njegovim riječima nijesu ostali pošteđeni ni pčelinjaci rođaka Milinka i Luke Vlahovića, a „posjete” su zabilježene i u drugim gradovima kao npr. u Rožajama, gdje je „gost” posjetio Muhameda Hadžića i njegove pčele.

Ipak, da bi se koliko-toliko ublažili gubici, Vlahović će dostaviti kompletan materijal sa dokazima Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, uvjeren da podrška neće izostati i da će on i njegove kolege nastaviti da se bave pčelarstvom.

B.K.

NA ZAHTJEV MLADIH POČETNIKA PČELARA I UČENIKA OŠ „NJEGOŠ” OBJAVLJUJEMO 15 ZANIMLJIVOSTI O NAJVRJEDNIJIM INSEKTIMA

Najvažnija bića na planeti

Vjerovatno je prva asocijacija kada se pomenu pčele ukusni med, koji proizvode, ali je zapravo njihova ključna uloga u prirodi oprašivanje velikog broja biljaka, uključujući i nama važne poljoprivredne kulture. Iako je sve veća svijest o značaju pčela, većina nas nije dovoljno upućena u fascinantni život pčelinjih društava. Upravo iz toga razloga treba znati makar 15 zanimljivosti o ovim izuzetno interesantnim i vrijednim insektima.

1. Kao prvo treba istaći da u društvu medonosnih pčela vladaju ženke i one čine ogromnu većinu društva. Tokom svog života pčela radilica promijeni nekoliko uloga. Kao mlada dobija zadatak da održava košnicu, brine se o higijeni i hrani larve i to je pčela dadilja. Kako stari, tako napreduje na društvenoj ljestvici poslova, pa uzima ulogu graditelja, čiji je zadatak da radi na održavanju i proširivanju saća. Sa sticanjem iskustva slijedi i veća odgovornost tako da je sljedeće unapređenje koje pčela radilica dobija u pčelu prijemnicu. Ova grupa pčela prihvata nektar koje pčele izletnice donesu sa paše i njihova je dužnost da obrade nektar u med i uskladište ga u saće. I na kraju, najodgovorniji i najvažniji posao je posao pčele izletnice, koja ima zadatak da u košnicu donosi nektar, polen i vodu i ona će ovaj posao da radi do kraja svog života. Među njima postoje i pčele čuvari koje patroliraju oko otvora košnice i brane je od nepoželjnih otimača meda i drugih štetočina.

2. U pčelinjem društvu i mužjaci, trutovi, imaju svoju ulogu koja je važna za funkcionisanje društva. Pored toga što služe da oplode maticu, smatra se da imaju zadatak i da održavaju konstantnu temperaturu u košnici.

3. Matica, odnosno kraljica se pari samo jednom u svom životu i to sa više trutova nakon čega će da polaže jaja do kraja svog života.

4. Od oko 20.000 vrsta pčela koje postoje na svijetu samo četiri do šest vrsta proizvode med. Razlog zašto je to tako je taj što one žive u velikim zajednicama i med im je potreban kako bi se prehranile i preživjele duge periode kada u prirodi nema biljaka koje cvjetaju.

5. Pčele prave nekoliko različitih proizvoda: vosak, med, pergu, matični mliječ i propolis. Vosak pčele proizvode kako bi sebi gradile dom, odnosno saće. Med je hrana koju jedu odrasle pčele dok pergu jedu larve. Perga je fermentisan polen zaliven medom. Matična mliječ je poseban proizvod, koje mlade pčele radilice luče i njime se u početku hrane sve larve dok malo ne odrastu, pa pređu na pergu. Samo određene larve koje su odabrane da postanu nove matice nastavljaju da se hrane matičnim mliječom. I na kraju, propolis predstavlja dezinfekciono sredstvo, koje pčele koriste da očiste saće od različitih virusa, bakterija i gljiva.

6. Pčelinje društvo čine jedna matica, oko 50.000 radilica i oko par stotina trutova.

7. Pčele radilice imaju kratki životni vijek, koji se kreće u

rasponu 30–45 dana, dok matica može da živi i do sedam godina.

8. Pčele su jedne od najvažnijih oprašivača u prirodi i bez njihovog vrijednog rada veliki broj cvjetnica ne bi bio u stanju da proizvede sjeme i plod. Zbog toga su one veoma važne za ljude i prirodu jer svojim radom obezbjeđuju hranu sebi i brojnim drugim organizmima.

9. Međutim, pčele su i dalje poludivlje životinje tako da umiju da pobjegnu pčelarima kako bi započele samostalan život u prirodi. Pored ovih zadivljalih (pobjeglih) društava, u prirodi postoje i pčelinja društva, koja su oduvijek bila divlja i samostalna. Medonosna pčela je evoluirala prije 6 do 9 miliona godina, a njene podvrste u Evropi i na Bliskom istoku prije 300.000 godina. Na osnovu najstarijih likovnih prikaza u pećinama u Španiji znamo da su ljudi koristili med od divljih pčela još prije 8000 godina, dok se prvi prikazi o „pripitomljavanju” medonosne pčele nalaze na hijeroglifima iz drevnog Egipta. Dakle, iako mislimo da je medonosna pčela možda pripitomljena i zavisna od čovjeka, ona je uistinu veoma kratko vrijeme pod uticajem čovjeka, te je i dalje zadržala sposobnost da živi samostalno.

10. Za jednu godinu pčele iz pojedinačne košnice oprašuju do 500 miliona cvjetova, što je mnogo posla za tako mali organizam. Tokom dana pčela posjeti do 1.200 cvjetova u krugu od 2 do 9 kilometara od svoje košnice.

11. Pećinske slike starije od 13.000 godina prije Hrista pokazuju pčelare koji sakupljaju med.

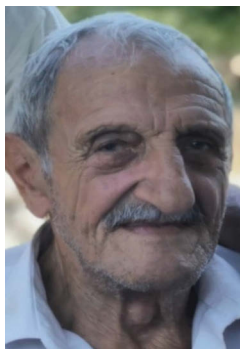
12. Stari Egipćani su se bavili pčelarstvom. Med u zatvorenim teglicama pronađen je u Tutankamonovoj faraonskoj grobnici i on je, vjerovali ili ne, još bio jestiv. To znači da bi umjesto roka upotrebe na etiketi, moglo pisati – upotrebljivo do 7011. godine.

13. U kulturi drevnih Maja med je bio smatran hranom bogova.

14. Stari Grci su povezivali usne natopljene medom sa talentom govorničtva.

15. O pčelama su pisali stari Grci i Rimljani, uključujući Vergilija i Aristotela.

ИН МЕМОРИАМ

ВЛАДИСЛАВ ВЛАДО ЖАРИЋ

Доајен црногорског пчеларства, људска и морална громада, нарасе брижни и посвећени родитељ и узорни домаћин, Владислав Владо Жарић преминуо је у 87. години свог часног и поштеног живота. Ненадокнадиви је губитак за породицу, за колеге пчеларе и све оне искрене другове и пријатеље са којима је проводио вријеме и на послу и мимо радних задатака, које је педантно и професионално обављао.

Владо је био искрени заљубљеник у пчеле још од дјечачких дана. Радни вијек је провео у Пољопривредном институту у Подгорици, али примарно занимање, које је увијек стављао у први план било је пчеларство. Мало је ко исказивао такву љубав према малим, најдражим бићима на планети као он. Када се налазио међу кошницама, човјеку се чинило као да прича са њима. Зато се у пчеларству свакодневно трудио да допринесе више, да буде боље свима, да га унаприједи и осавремени, прије свега да се сви могу похвалити dobrим резултатима у пчелињаку, како одличним приносима тако и квалитетним медом. О његовом пионирском подухвату у производњи селекционисаних аутохтоних матица, још у ондашњој Југославији и данас се говори у суперлативу. Наиме, Владо је 1998. године формирао оплодну станицу, која броји и до 350 оплодњака и која је још у функцији.

Увијек је био искрен и спреман да другима несребично дијели своја знања, помаже и богато искуство преноси посебно на млађе. За свој рад, огромно прегалаштво и максимално ангажовање у свим сферама живота и рада награђиван је бројним признањима, међу којима посебно треба истаћи златну плакету од актуелног руководства СПОЦГ, то јест признање за допринос развоју црногорског пчеларства. О његовом учинку на плану развоја и просперитета даниловградског удружења пчелара сувишно је трошити ријечи јер је као вишедеценијски стални члан био на располагању у свако доба дана и Управи и пчеларима. Читав живот био је уз фамилију и пчеле на огњишту у родним Мартинићима, гдје је и сахрањен.

Нека му је вјечна слава и хвала.

Удружење пчелара Даниловград

МАЛИ ОГЛАСИ

Prodajem 25 LR пчелињих друштava са комплет опремом и металним постолјима.

Šabo Kurpejović (Rožaje), br. tel.: 067 219 117.

*

Prodajem povoljno 250 oplodnjaka за узгој матица. Тип oplodnjaka LR и Rodna voja.

Br. tel.: 067 446 420 и 067 401 047.

*

Povoljno prodajem пчелиња друштava у LR кошницама.

Br. tel.: 067 625 804.

*

Prodajem nukleuse DB са 6 ramova. Cijena 80 eura.

Željko Vlahović 067305932.

*

Prodajem 10 пчелињих друштava у DB кошницама са ovogodišnjim матицама. Cijena 1.500 eura.

Za sve informacije и dogovor pozovite br. tel. 069 543 146.

*

Mijenjam očuvanu, malo korišćenu prohromsku vrcaljku LR са šest ramova за DB са четри rama.

Kontakt telefon за sve informacije: 067 691 764

или viber 068 815 700.

Prodajem LR друштava на 10 ramova без кошнице.

Broj mob. tel. 069 502 884.

*

Prodajem више пчелињих друштava у DB кошницама са AV podnjačom као и otklapač saća. Telefon 067 260 041.

*

Prodajem LR šestoramne nukleuse са младим матицама, tel 069/066-573.

*

Prodajem nukleuse са 10, 6 и 5 ramova у LR кошницама са младим матицама. Bucko Krković 069/560766.

*

Prodajem 20 DB/12 ramskih друштava.

Sve informacije možete dobiti на broj telefona

069 491 936, Nikšić.

*

Prodajem 20 nukleusa LR и 10 DB друштava. За sve informacije pozovite broj tel. 067634560. Risto Borović.

*

Prodajem LR друштava са младим матицама.

Za sve informacije и eventualni dogovor pozovite broj tel.

069490688.

kuća meda
www.kucameda.me

SOJA PROTEIN

pogača za pčele

preporučuje sa kao dodatak ishrani pčela u periodu sezonskog nedostatka polena

**SOJA PROTEIN
INVERTNI SIRUP**

Sastav: glukoza, fruktoza, saharoza, invertni sirup i soja.

Kontrolu kvaliteta vrši:
Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore

Rok trajanja: 6 mjeseci.
Čuvati na suvom mjestu.

Datum proizvodnje: Utisnut na kutiji.

Proizvodi: KUĆA MEDA d.o.o.
Grbe bb, 81412 Spuž-Danilovgrad, Crna Gora

Kontakt tel: +382 68 844 333
E-mail: kucamedacg@gmail.com
www.kucameda.me

Partner: Savez pčelarskih organizacija Crne Gore
Grbe bb, 81412 Spuž-Danilovgrad, Crna Gora
E-mail: spocg@t-com.me

HACCP
1 KG

Proizvodnja pogača u Kući meda obavlja se u registrovanom objektu, broj rešenja Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove: 060-323/16-0306-366/3.

Trenutno se proizvode tri vrste pogača i to: KLASIK, IMUNO AKTIV I SOJA PROTEIN.

Osnova za proizvodnju pogača je šećer i invertni sirup. Šećer se melje u turbinskim mlinu koji daje izuzetno fine kristale.

Komponenta koja se dodaje u sve tri vrste pogača je pšenično brašno u koncentraciji do 2% u cilju boljeg sjedinjavanja i vezivanja smjese.

Vaše komentare, primjedbe i sugestije možete nam poslati na E-mail: kucamedacg@gmail.com

kuća meda
www.kucameda.me

IMUNO AKTIV

pogača za pčele

za bolji razvoj pčelinjeg društva

PROBIOTIK
BIO PROBIOTIC SUPPLEMENT
Zdravstveno stanje pčele
brevi i uski
kiselost
Preobilježni pčele
mali broj pčelinskih porođaja

B+ SUPLEMENT
B+ SUPPLEMENT
Ljubavna stanje pčelinjeg društva
Bogat pčelinji društvo
Održavanje proizvodnje
njeguje i veća
Vredna pčelina stanja
2023/24/2024

Sastav: glukoza, fruktoza, saharoza, invertni sirup, probiotik, pšenične mekinje, pivski kvasac, eterično ulje i cimet.

Kontrolu kvaliteta vrši:
Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore

Rok trajanja: 6 mjeseci.
Čuvati na suvom mjestu.

Datum proizvodnje: Utisnut na kutiji.

Proizvodi: KUĆA MEDA d.o.o.
Grbe bb, 81412 Spuž-Danilovgrad, Crna Gora

Kontakt tel: +382 68 844 333
E-mail: kucamedacg@gmail.com
www.kucameda.me

Partner: Savez pčelarskih organizacija Crne Gore
Grbe bb, 81412 Spuž-Danilovgrad, Crna Gora
E-mail: spocg@t-com.me

HACCP
1 KG

kuća meda
www.kucameda.me

KLASIK

pogača za pčele

Sastav: glukoza, fruktoza, saharoza, invertni sirup

Kontrolu kvaliteta vrši:
Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore

Rok trajanja: 6 mjeseci.
Čuvati na suvom mjestu.

Datum proizvodnje: Utisnut na kutiji.

Proizvodi: KUĆA MEDA d.o.o.
Grbe bb, 81412 Spuž-Danilovgrad, Crna Gora

Kontakt tel: +382 68 844 333
E-mail: kucamedacg@gmail.com
www.kucameda.me

Partner: Savez pčelarskih organizacija Crne Gore
Grbe bb, 81412 Spuž-Danilovgrad, Crna Gora
E-mail: spocg@t-com.me

HACCP
1 KG

Prija
svim
čulima...

Proizvodi:
Balkan Group Montenegro
81 206 Podgorica

Bom
kafa
najboljeg
ukusa i mirisa.